

VIBORG
KOMMUNE

SAMMEN OM ET
VILDERE DANMARK
OG EN VILDERE VIBORG KOMMUNE

Vildere og bedre natur - og grundvandsbeskyttelse

Eksempler på indsatser i BNBO områder til gavn for natur og drikkevand - Og mennesker

- Afgræsning – græsningslaug
- Ændret græsslåning og opsamling af græsafklip
- Lave en blomstereng
- Plante træer og buske
- Kvashegn
- Sten
- Opsætte redekasser

Afgræsning som naturpleje

Overvejelser og fif:

- Dyreart – kvæg, får, hest
- Dyretæthed og tidspunkt for græsning – for naturen bedst helårs – eller i hvert fald fra april til oktober minimum - intensiv sommergræsning er stort set aldrig en gevinst for naturen! Ca. 0,3 Dyreenheder pr. ha.
- Mulighed for større sammenhængende areal, hvis der afgræsses lige op til arealet i forvejen?
- Tilsyn med dyrene dagligt? Hvem og hvordan?
- Mulighed for læ og vinteropstaldning? Evt. samarbejde med rideskoler
- Tæt på bymæssig bebyggelse kræves dispensation til dyrehold
- Opsætning og vedligehold af hegn
- Mulighed for landbrugstilskud til afgræsningen

Høslet - ændret græsslåning – så kan I skabe jeres egen eng

Mini-guideline til rigere natur på græs-arealer:

- Hvis der ikke er mulighed for optimal afgræsning, så brug den eksisterende frøpulje – hvis den er der... Ellers udså evt. hjemmehørende blandinger – (næste slide)
- Slå 1-2 gange om året – undgå at slå i perioden juni – september!
- Undgå gødning
- "Invitér" ind i det vilde: Slå stier, lav skarpe kanter, skab oplevelseszoner
- Er der mulighed for at slå i flere omgange for at skabe større variation?
- Mulighed for opsamling for at fjerne næring og skabe lys?

Frøblandinger

Overvejelser og fif:

- Hav tålmodighed – find ud af hvad der i forvejen
- Jodbundstype og skyggegrad! Du får aldrig en blomstereng, hvis der ikke er nogen sol, så vælg noget andet – f.eks. træer eller buske
- Forberedelse af jorden; fræsning, afskrælning, vende tørv, opblanding med sand
- Vælg hjemmehørende arter
- Vælg mange forskellige arter – min. 12 forskellige og gerne flere, der blomstrer på forskellige tidspunkter af sæsonen
- Vælg en blanding af flerårige og et-årige arter
- Så så bredt et bælte som muligt – gerne mindst 3 m
- Så ikke græsfrø med i blandingen på meget små arealer – det skal nok komme af sig selv!
- Sørg for slåning og opsamling i efteråret

Klipning og opsamling af afklip

Overvejelser og fif:

- Tidspunkt oktober – maj
- Maskinvalg – størrelse og type; fingerklipper/slagle-klipper, grønthøster, højdejutering
- Arealets beskaffenhed – hældning, muldvarpeskud, stubbe
- Affald på arealet
- Opsamling i samme ombæring med maskine eller lade afklip ligge, og så opsamle senere
- Afsætning af materiale? Biogas, hø til rideskole, græskompost på arealet?

Frøblandinger 2

Plantekatalog (au.dk)

Tabel 1

Overblik over plantearter, der er velegnede til såning eller plantning, og som samtidig er velegnede, da de indgår i mange fauna-interaktioner. Planter er inddelt i urter, tuedannende græsser samt træer, buske, dværgbuske og slyngplanter. Tabellen er baseret på eksisterende viden publiceret i videnskabelige artikler og rapporter samt bøger. Den benyttede litteratur fremgår af litteraturlisten. I Appendiks 1 findes yderligere oplysninger om faunainteraktionerne.

Plante - dansk navn	Plante - videnskabeligt navn	Livs- varighed	blom- ster- farve	Blomst- ringsperi- ode	tør/fug- tig/våd bund	jordbund	udbredelse	plante- højde [cm]	Kendte faunainteraktioner, primært insekter					
									humle- bier	enlige bier	sommer- fugle	svirre- fluer	andre ar- ter/grupper	
alm. røllike	<i>Achillea millefolium</i>	flerårig	hvid	juni-okt	Tør-fugtig	meget varieret	hele DK	15-60	+	+	+	+	+	+
krybende læbeløs	<i>Ajuga reptans</i>	flerårig	blå	maj-juli	fugtig	muldbund	primært Øst-DK	10-30	+	+				
logkarse	<i>Alliaria petiolata</i>	toårig	hvid	april-maj	fugtig	muldbund	hele DK	30-100	+	+	+			
lægeoksetunge	<i>Anchusa officinalis</i>	flerårig	blå	juni-juli	tør	næringsrig bund	den i V-Jylland	30-80	+	+	+	+		
angelik	<i>Angelica sylvestris</i>	flerårig	hvid	juli-aug	fugtig	muldbund, skygget sandet, ret nærings- rig bund	hele DK	100-200	+	+	+	+		+
krumhals	<i>Anchusa arvensis</i>	enårig	blå	juni-aug	tør	næringsrig, gerne kalk	hele DK	15-40	+	+	+	+		
farve-gåseurt	<i>Anthemis tinctoria</i>	flerårig	gul	juni-sep	tør	næringsrig bund	hele DK	30-70	+	+				
vild kørvel	<i>Anthriscus sylvestris</i>	flerårig	hvid	maj-juli	fugtig	mager bund, sand og grus	hele DK	50-100	+	+		+		+
rundbælg	<i>Anthyllis vulneraria</i>	flerårig	orange	juni-juli	tør	gerne næringsrig bund	hele DK	10-30	+	+	+			
liden burre	<i>Arctium minus</i>	toårig	hvid	juli-aug	tør	muldrig bund, gerne kalk	hele DK	50-100	+	+				
nøgleblomstret klokke	<i>Campanula glomerata</i>	flerårig	blå	juli-aug	fugtig	næringsrig muld	Øst-DK	20-70	+	+				
smalbladet klokke	<i>Campanula persicifolia</i>	flerårig	blå	juni-juli	fugtig	næringsrig, muld-	primært Øst-DK	40-80	+	+				
ensidig klokke	<i>Campanula rapunculoides</i>	flerårig	blå	juni-sep	tør-fugtig	jord sand-ler, gerne næringsfattigt	primært Øst-DK	30-70	+	+				
blåklokke, liden klokke	<i>Campanula rotundifolia</i>	flerårig	blå	juli-sep	tør		hele DK	10-50	+	+				

Kvashegn

Overvejelser og fif:

- Mindske CO2-udslip og kørsel til Genbrugsstation
- Skaber rum og læ
- Kan være en udfordring at styre på offentlige arealer

Træer og buske

Overvejelser og fif

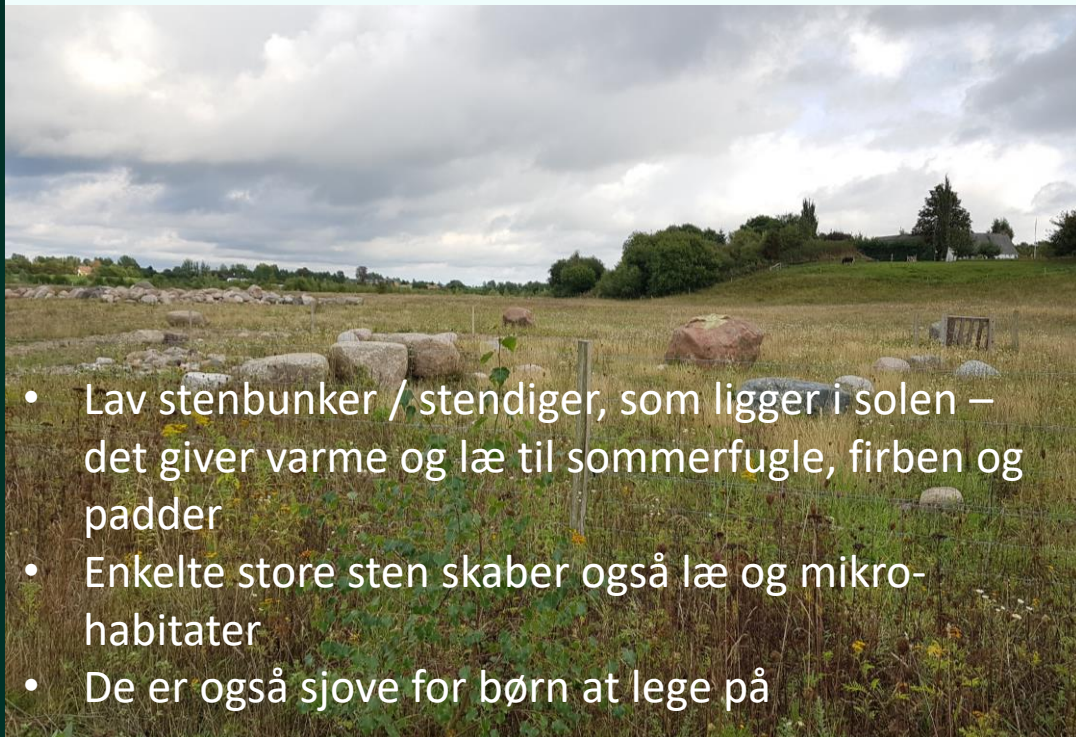
- Vælg hjemmehørende træer og buske, som blomstrer på forskellige tidspunkter – Se også her [Plantekatalog \(au.dk\)](#)
- Plant helst træer og buske i vinterhalvåret
- Plant træer i god afstand til bygninger og haveskel

Få flere tips her:

[Træer og buske du skal plante i din have](#)

Leve – og opholdssteder

- Lav stenkasser / stendiger, som ligger i solen – det giver varme og læ til sommerfugle, firben og padder
- Enkelte store sten skaber også læ og mikrohabitater
- De er også sjove for børn at lege på

- Lav redekasser til fugle og vilde bier – i mangel på gamle hule træer

Tjek f.eks.:

- Redepladser og boliger til bierne | vildebier.dk
- [Redekasser \(dof.dk\)](http://Redekasser (dof.dk))

Fællesskab omkring plantning af Miyawakiskov på området

Fordele:

- Binde CO2
- Skabe plads til natur
- Meget lidt plejekrævende
- Et godt fællesprojekt

<https://www.omstilling.nu/miyawakiskovedk>

Savner du konkret inspiration til jeres område?

Naturen på dit areal - Inspirationsbesøg til Taphedevej 18. maj

Hør fuglene synge, bierne summe og Niels fortælle om arbejdet med at skabe natur på det store areal, der omkranser hans ejendom. Denne eftermiddag er for dig der råder over et større areal og har lyst til at skabe gode rammer for et rigt dyre og planteliv.

Onsdag d. 18 maj klokken 16.00 - 18.00 eller efter aftale.

Taphedevej 10, 8800 Viborg

Tilmelding hos Niels Brasen niels.brasen@hotmail.com

Åbne året rundt – tag ud og kig:

Naturskolen Undallslund: Kapt. Undalls vej 1, 8800 Viborg – lille inspirationsnaturhave

[Hedeselskabets biodiversitetspark](#) | [Hedeselskabet](#)

Viborg Kommunes pulje til initiativer, der skal sikre bier, bestøvning og biodiversitet

- Borgergrupper og virksomheder kan søge og få 50 % i tilskud til projekter, der skaber mere biodiversitet og bedre levesteder for planter og dyr. (F.eks. stenbunker, etablering af blomsterstriber, fuglekasser, insekthoteller, kvasbunker m.m.)
- Borgergrupper kan f.eks. være en borgerforening, en spejdergruppe eller en grundejerforening
- Det skal være offentligt tilgængeligt og ikke et areal kommunen ejer.

Se mere her: [Tilskud til jeres VILDE projekter - Viborg Kommune](#)

Andre tilskudsmuligheder

[Plant for vildtet \(naturstyrelsen.dk\)](http://naturstyrelsen.dk) Vildtremisser – arealer mindre end 2 ha

[Tilskud til privat skovrejsning - Landbrugsstyrelsen \(lbst.dk\)](http://lbst.dk)

Tilskud til skovrejsning på arealer større end 2 ha

Den Danske Naturfond og andre naturfonde, Friluftsrådet, lokale sponsorer m. m.

Vil du vide mere?

SEGES har udarbejdet en lang række fakta-ark, videoer m.m. om natur i landbrugslandet – de kan findes her: [Faktaark og foldere | SEGES Natur](#)

Inden I iværksætter de enkelte tiltag skal det lovmæssige selvfølgelig være på plads – f.eks.:

Skal landsbrugspligten ophæves på arealet for at tiltaget kan udføres?

Er der skovrejsning ønsket eller uønsket for jeres område?

Kræver afgræsning med heste dispensation på arealet?

Kommunen kan hjælpe jer med at afklare disse og mange andre spørgsmål, inden I kommer for langt i planlægningen af de enkelte tiltag. Så skriv eller ring gerne til os, inden I går i gang!

Følg med og vær selv med...

Viborg Kommunes hjemmeside:

viborg.dk/vildereviborg

Facebook:

[Vildere Viborg Kommune](https://www.facebook.com/VildereViborgKommune)

Tak for i aften 😊

